

บทที่ 3 ระเบียบวิธีในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการประเมินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ในครั้งนี้เป็นการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน โดยกำหนดรูปแบบการวิจัย วิธีการศึกษาการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ ซึ่งความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้นำไปเสนอแนวทางพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การนำเสนอผลการศึกษา

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ในการศึกษาเรื่อง “การประเมินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี” ใช้วิธีการศึกษาจากสำรวจ การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก และจากการสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เพื่อศึกษาการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี และเพื่อเสนอแนวทางพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชากรในชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี จำนวนทั้งหมด 3,740 คน

กลุ่มตัวอย่าง

เชิงปริมาณ ได้แก่ ประชากรในชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี จำนวน 361 คน คำนวณใช้สูตร Taro Yamane (1973) โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการแทนค่าสูตรของ Taro Yamane ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนหน่วยประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มที่ยอมรับได้ (.05)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{3,740}{1 + (3,740)(.05)(.05)}$$

$$n = 361 \text{ คน}$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชน ดันหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี มีจำนวน 361 คน ซึ่งเป็นการสุ่มแบบ บังเอิญ โดยมีการกระจายของพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ 3 หมู่บ้าน คือ บ้านตันหยงเปาว์ บ้านท่ายามู และบ้านบางราพา

เชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยสัมภาษณ์เจาะลึก จำนวน 14 คน ได้แก่

1. ผู้นำชุมชน	จำนวน 1 คน
2. นายกสมาคมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานี	จำนวน 1 คน
3. เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากำชำ	จำนวน 1 คน
4. บัณฑิตอาสา	จำนวน 1 คน
5. นักปราชญ์ชุมชน/ผู้รู้	จำนวน 1 คน
6. ตัวแทนกลุ่มชาวบ้าน/เครือข่าย ที่เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้แก่	
- ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโอริงปันตัย/ผู้ประกอบการ	
แปรรูปเกษตรประมง	จำนวน 1 คน
- ประธานกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง	
อำเภอหนองจิก	จำนวน 1 คน
- ตัวแทนกลุ่มค้าขาย/ร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	จำนวน 1 คน
- ประธานกลุ่มสตรีจำนวน 1 คน	
7. บุคคลภายนอกชุมชนที่มาท่องเที่ยว	จำนวน 5 คน

เกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นการเลือกจากบุคคลที่มีบทบาท มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนสามารถรับรู้ถึงปัญหา อุปสรรคและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ใน กิจกรรมการทำงานและจากการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนโดยตรง เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการ สัมภาษณ์อย่างครบถ้วนและตรงประเด็นมากที่สุด ซึ่งได้กำหนดโค้ด/นามแฝงของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่1 การกำหนดโค้ด/นามแฝงของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	โค้ด/นามแฝงของผู้ให้ข้อมูลหลัก	จำนวน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	1. Government Officials 1.1 2. Government Officials 1.2 3. Government Officials 1.3 4. Government Officials 1.4 5. Government Officials 1.5	5 คน
ประชาชน	1. People Com A 2.1 2. People Com A 2.2 3. People Com A 2.3 4. People Com A 2.4	4 คน
นักท่องเที่ยว	1. The Tourist E 3.1 2. The Tourist E 3.2 3. The Tourist E 3.3 4. The Tourist E 3.4 5. The Tourist E 3.5	5 คน
รวม		14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสำรวจ

แบบสำรวจ (Survey) เป็นการวิจัยที่ผู้วิจัยต้องลงไปสำรวจสภาพพื้นที่ที่ต้องการศึกษา เพื่อประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่าก้ำ อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี ตามสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ทำการวิจัย เพื่อสะท้อนถึงสภาพทั่วไปของชุมชนกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีศักยภาพการท่องเที่ยวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และการนำแบบสำรวจพื้นที่ชุมชนที่มีความสอดคล้องปรับปรุงจากกับงานวิจัยของ ใบเฟิร์น วงษ์บัวงาม และมุขสุดา พูลสวัสดิ์. (2556) เรื่อง การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โครงการที่ได้รับรางวัลจากการประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภาคการเกษตรในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ซึ่งประเด็นแบบสำรวจและเกณฑ์ในการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในแต่ละองค์ประกอบหลัก เมื่อรวบรวมและแจกแจงความถี่แล้ว จะมีค่าระดับความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.8 ทั้งนี้การนำแบบสอบถามจากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น เพื่อเอามาปรับใช้ในการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนต้นหยงเปาว์ ได้แก่ ศักยภาพด้านการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศักยภาพด้านการรองรับฯ ศักยภาพด้านการให้บริการฯ และศักยภาพด้านการดึงดูดใจฯ ทั้งนี้แบบสำรวจ ประกอบด้วย ข้อมูล 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานะภาพ
ศาสนา ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสำรวจสภาพพื้นที่และเกณฑ์การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่าก้ำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เป็นแบบสำรวจศักยภาพพื้นที่
เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อใช้สำหรับกลุ่มประชากร จำนวน 361 คน โดยมีประเด็นการ
สำรวจที่เกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทั้ง 4 ด้านที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งประเด็นการสำรวจ
สภาพพื้นที่ต่อการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่าก้ำ อำเภอ
หนองจิก จังหวัดปัตตานี โดยจะใช้สถิติ การพรรณนา ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน กำหนดค่าระดับคะแนน ใช้วิธีการให้ คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับที่ 1 2 3 4 และ
5 มีเกณฑ์ในวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 2 เกณฑ์การให้คะแนนประเด็นคำถามในแบบสำรวจ

ช่วงคะแนน (Mean)	ระดับความคิดเห็น
มากที่สุด	4.21 – 5.00
มาก	3.41 – 4.20
ปานกลาง	2.61 – 3.40
น้อย	1.81 – 2.60
น้อยที่สุด	1.0 – 1.80

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบ่ง
ระดับผล เป็น 5 ระดับ ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, น.
156-157)

$$\begin{aligned}
 \text{ช่วงกว้างของคะแนนระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวน}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} = \frac{4}{5} = 0.8
 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ ดังนี้

ตารางที่ 3 เกณฑ์การแปลความหมายของระดับคะแนน

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน
มากที่สุด	4.21 - 5.00
มาก	3.41 - 4.20
ปานกลาง	2.61 - 3.40
น้อย	1.81 - 2.60
น้อยที่สุด	1.0 - 1.80

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับผลเป็น 5 ระดับ ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

1. ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ศักยภาพด้านความพร้อมความสามารถของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ในเรื่องนั้นๆ อยู่ในระดับ มากที่สุด

2. ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ศักยภาพด้านความพร้อมความสามารถของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ในเรื่องนั้นๆ อยู่ในระดับ อยู่ในระดับ มาก

3. ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ศักยภาพด้านความพร้อมความสามารถของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ในเรื่องนั้นๆ อยู่ในระดับ ปานกลาง

4. ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ศักยภาพด้านความพร้อมความสามารถของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ในเรื่องนั้นๆ อยู่ในระดับ น้อย

5. ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ศักยภาพด้านความพร้อมความสามารถของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ในเรื่องนั้นๆ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เสนอแนวทางพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

2. การสัมภาษณ์ (Interview)

เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เพื่อใช้สำหรับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 14 คน โดยแบบสัมภาษณ์ จะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ สำหรับข้อมูลพื้นฐานในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ส่วนที่ 2 สภาพการทองเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เป็นการวิจัยที่ผู้วิจัยต้องลงไปสัมภาษณ์บุคคลที่มีบทบาทในการบริหารจัดการทองเที่ยวเชิงเกษตร โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 4 คน ได้แก่ ผู้นำชุมชน/กำนันชุมชน , เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากำชำ , นายกสมาคมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานี 1 คน และนักปราชญ์ชุมชน/ผู้รู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือการจับปลาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวเกษตรประมง เป็น(คำถามปลายเปิด) ในประเด็นคำถาม ดังต่อไปนี้

- 2.1 สภาพการทองเที่ยวเชิงเกษตร
- 2.2 การประกอบอาชีพของชุมชน
- 2.3 ลักษณะทางสังคม ความเชื่อ และพิธีกรรมของชุมชน
- 2.4 สภาพทางคมนาคมเข้าออกชุมชน
- 2.5 ระบบสาธารณูปโภค / สิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน

ส่วนที่ 3 ประเมินศักยภาพการทองเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ได้นำประเด็นการสัมภาษณ์ในแต่ละด้าน เพื่อมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับสอดคล้องกับแนวคิด และทฤษฎี จากงานวิจัยของ ไบเฟิร์น วงษ์บัวงาม และ มุขสุดา พูลสวัสดิ์ (2556) เรื่อง การประเมินศักยภาพแหล่งทองเที่ยวเชิงเกษตร โครงการที่ได้รับรางวัลจากการประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภาคการเกษตรในเขตกรุงเทพและปริมณฑล เพื่อมาทำการประเมินศักยภาพการทองเที่ยวทองเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานีในแต่ละด้าน ได้แก่ ศักยภาพด้านการบริหารจัดการของแหล่งทองเที่ยวเชิงเกษตร ศักยภาพด้านการรองรับของแหล่งทองเที่ยวเชิงเกษตร ศักยภาพด้านการให้บริการของแหล่งทองเที่ยวเชิงเกษตร และศักยภาพด้านการดึงดูดใจของแหล่งทองเที่ยวเชิงเกษตร อีกทั้งจะใช้หลักการวิเคราะห์ SWOT ของศักยภาพการทองเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค และการวิเคราะห์ SWOT ได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและจากการสนทนากลุ่ม ทั้งที่มีปัจจัยภายในและภายนอกในการประเมินศักยภาพการทองเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี จากนั้นผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ผล โดยการสัมภาษณ์นี้จะใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 14 คน ได้แก่ ผู้นำชุมชน นายกสมาคมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานี เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากำชำ บัณฑิตอาสา นักปราชญ์ชุมชน/ผู้รู้ กลุ่มชาวบ้าน/เครือข่าย ที่เกี่ยวกับการจัดการทองเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโอริงปันตัย ประธานกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งอำเภอหนองจิก ตัวแทนกลุ่มค้าขาย/ร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ประธานกลุ่มสตรี และบุคคลภายนอกชุมชนที่มาทองเที่ยว จำนวน 5 คน เป็น(คำถามปลายเปิด) ในประเด็นคำถามของแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

- ศักยภาพด้านการบริหารจัดการของแหล่งทองเที่ยวเชิงเกษตร
- ศักยภาพด้านการรองรับของแหล่งทองเที่ยวเชิงเกษตร
- ศักยภาพด้านการให้บริการของแหล่งทองเที่ยวเชิงเกษตร
- ศักยภาพด้านการดึงดูดใจของแหล่งทองเที่ยวเชิงเกษตร

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะทางพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้นำชุมชน นายกสมาคมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานี เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากำชำ บัณฑิตอาสา นักปราชญ์ชุมชน บุคคลภายนอกที่มาท่องเที่ยว และกลุ่มชาวบ้าน/เครือข่ายที่เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 4 กลุ่ม และตัวแทนกลุ่มบุคคลภายนอกที่มาท่องเที่ยว ทั้งนี้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ภายในกลุ่มจะเป็นประธานหรือตัวแทนสมาชิกประจำกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้อง สรุปผลการประชุมโดยใช้การสนทนากลุ่มในการแสดงความคิดเห็นต่อการเสนอแนะทางพัฒนาส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานีต่อไป

การสร้างเครื่องมือ

แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจัดทำแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม โดยมีลำดับขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1) ศึกษาจากเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา กำหนดขอบเขตที่ต้องการศึกษา แล้วสร้างเครื่องมือของข้อคำถามเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาและสาระที่ศึกษาให้ครบถ้วน ทั้งนี้ในการสร้างเครื่องมือแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะนำทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2) แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ที่สร้างขึ้นจะดำเนินการสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

3) แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความคิดเห็น ความเห็นชอบ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ความเที่ยงตรง

การศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารทางวิชาการ บทความ ตำรา ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำความรู้ข้างต้นโดยมากำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย และกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา และประยุกต์เป็นแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม โดยปริกษาวิธีการสร้างแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ให้มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ความเหมาะสม ความถูกต้องครบถ้วนของแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม จากอาจารย์ที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำแบบสัมภาษณ์ แบบประเมินตนเอง และการสนทนากลุ่มที่ผ่านการปรับปรุงจากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ

2. การตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Triangulation) โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท (เทพศักดิ์ บุณยรัตพันธุ์, 2553) ได้แก่

- การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล จะเน้นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาในด้านเวลา สถานที่ และบุคคลนั้นมีความเหมือนกันหรือไม่ ซึ่งถ้าทุกแหล่งข้อมูล พบว่าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มา มีความถูกต้อง

- การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย จะเน้นการตรวจสอบจากผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูล ต่างคนกันว่าได้ค้นพบที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งถ้าผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลทุกคน พบว่า ข้อค้นพบที่ได้มา มีความเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มา มีความถูกต้อง

- การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี จะเน้นการตรวจสอบว่าถ้ามีการใช้ทฤษฎีที่ หลากหลายแล้ว ข้อมูลที่ได้มาเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ ถ้าผู้วิจัยพบว่าไม่ว่าจะนำทฤษฎีใด มา ใช้ ได้ข้อค้นพบที่เหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มา มีความถูกต้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งส่วนในเอกสาร การสัมภาษณ์เจาะลึกและแบบสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยได้ ดำเนินการ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลจากการสำรวจ

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากการสำรวจ โดยศึกษาจากสภาพชุมชนพื้นฐานและทำการ ค้นคว้าทบทวน เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ครอบคลุมประเด็นหลักๆ จาก อินเทอร์เน็ต วารสารต่างๆและหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และห้องสมุดประจำ จังหวัดปัตตานี

2. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยได้สร้างคำถามหลักๆ ที่สอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษายภายใต้กรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และความเหมาะสมในการใช้สัมภาษณ์ ซึ่งแนวสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. สภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี เป็นอย่างไร

2. การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี ใช้วิธีการอย่างไร และใช้หลักการวิเคราะห์ SWOT อย่างไร

3. การเสนอแนวทางส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี มีรูปแบบเป็นอย่างไร

2.2 นิตหมายบุคคลที่สัมภาษณ์

2.3 พบผู้ให้สัมภาษณ์และทำการสัมภาษณ์พร้อมทั้งของอนุญาตบันทึกภาพหรือเสียง

2.4 บันทึกการให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสำรวจ เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจใช้สถิติเบื้องต้น ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ

- ก่อนนำแบบสำรวจมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความครบถ้วน และความถูกต้องของข้อมูลในแบบสำรวจ และบันทึกรหัสลงบนแบบสอบถามทุกฉบับ

- ลงรหัสบันทึกข้อมูลลงในกระดาษบันทึกรหัส

- ประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากสรุปผลจากแบบสัมภาษณ์

- ถอดเสียงสนทนาจากการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ

- สรุปประเด็นการสัมภาษณ์

- ตรวจสอบความสมบูรณ์และความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ

- สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามคำถามการวิจัยที่ตั้งไว้

2.1 การวิเคราะห์ SWOT

หลังจากที่ได้ข้อมูลเสร็จแล้วนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค (SWOT Analysis) ว่าศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ว่า ว่ามีจุดแข็ง จุดอ่อนอย่างไร ที่จะทำให้ชุมชนมีแนวทางส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) - จุดอ่อน (Weakness) เป็นการวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ว่า ว่าปัจจุบันมีศักยภาพระดับใด ที่จะสามารถในการเตรียมความพร้อมของการปฏิบัติงานในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด การวิเคราะห์โอกาส (Opportunities) - อุปสรรค (Threats) เป็นการวิเคราะห์สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ว่าว่าปัจจุบันมีสภาพปัญหาทั้งปัจจัยภายในและ ภายนอกอะไรบ้าง ที่จะช่วยหนุนเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ว่าอย่างยั่งยืน

2.2 การจัดทำข้อเสนอแนะทางส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ว่า ดังนี้

1) เทคนิคที่ใช้ในการกำหนดแนวทางพัฒนาทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ว่า หลังจากได้วิเคราะห์ลักษณะโดยทั่วไปของบริบทชุมชนแล้วและได้ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ปัจจัยทั้งภายในและภายนอกในรูปของ SWOT Analysis แล้ว มีเทคนิคที่นำมาใช้ประกอบการตัดสินใจเสนอแนะทางพัฒนาทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ว่า โดยใช้การวิเคราะห์ของ เมทริกซ์ทาวส์ (TOWS matrix) ได้แก่

- 1.1) วิเคราะห์ SO (Strengths - Opportunities)
- 1.2) วิเคราะห์ WO (Weakness - Opportunities)
- 1.3) วิเคราะห์ ST (Strengths - Threats)
- 1.4) วิเคราะห์ WT (Weakness - Threats)

วิธีการนำเสนอผลการศึกษา

ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาโดยการนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความคิดเห็นของการสำรวจศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนต้นหงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการพรรณนาความอย่างละเอียดครบถ้วน ทั้งนี้โดยใช้ความรู้เชิงวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และความรู้ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาอธิบายและมาปรับใช้เพื่อให้เกิดความชัดเจนและครอบคลุมถึงความถูกต้องตามหลักวิชาการ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 4 สรุปวิธีการดำเนินงานวิจัย

คำถามวิจัย	วิธีการศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	ผู้ให้ข้อมูล	ผลลัพธ์
1. สภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่าก้ำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เป็นอย่างไร	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)	- การสัมภาษณ์ (Interview)	โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 4 คน ได้แก่ - ผู้นำชุมชน/กำนันชุมชน จำนวน 1 คน - เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าก้ำ จำนวน 1 คน - นายกสมาคมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานี จำนวน 1 คน - นักปราชญ์ชุมชน/ผู้รู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือการจับปลาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวเกษตรประมง จำนวน 1 คน	- ทำให้ทราบถึงสภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่าก้ำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
2. การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่าก้ำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี มีด้านใดและเป็นอย่างไร	- เชิงปริมาณ (Quantitative Research) - วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)	- แบบสำรวจ - แบบสัมภาษณ์ - การวิเคราะห์ SWOT จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	- แบบสำรวจ จำนวน 361 คน ได้แก่ ประชากรในชุมชนต้นหยงเปาว์ ที่ได้คำนวณจากสูตร Taro Yamane - แบบสัมภาษณ์ จำนวน 14 คน ได้แก่ ผู้นำชุมชน คือ กำนันชุมชน, นายกสมาคมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานี , เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าก้ำ ,บัณฑิตอาสา , นักปราชญ์ชุมชน/ผู้รู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือการจับปลาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวเกษตรประมง , กลุ่มชาวบ้าน/เครือข่าย ที่เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ - ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโอริงปันด้อย/ผู้ประกอบการแปรรูปเกษตรประมง - ประธานกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง อำเภอหนองจิก - ตัวแทนกลุ่มค้าขาย/ร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน - ประธานกลุ่มสตรี และ บุคคลภายนอกชุมชนที่มาท่องเที่ยว จำนวน 5 คน	- ทำให้ทราบถึงการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในแต่ละด้านของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่าก้ำ อำเภอหนองจิก จังหวัด ปัตตานี เพื่อมาปรับใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน อย่างยั่งยืน

คำถามวิจัย	วิธีการศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	ผู้ให้ข้อมูล	ผลลัพธ์
3. การเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่าก้ำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี มีรูปแบบเป็นอย่างไร	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)	- การสนทนากลุ่ม (Focus Group)	จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้นำชุมชน คือ กำนันชุมชน,นายกสมาคมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานี , เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าก้ำ , บัณฑิตอาสา , นักปราชญ์ชุมชน/ผู้รู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือการจับปลาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวเกษตรประมง , กลุ่มชาวบ้าน/เครือข่าย ที่เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ - ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโอริงปันดัย/ผู้ประกอบการแปรรูปเกษตรประมง , ประธานกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง อำเภอหนองจิก , ตัวแทนกลุ่มค้าขาย/ร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน , ประธานกลุ่มสตรี และตัวแทนบุคคลภายนอกชุมชนที่มาท่องเที่ยว	- ทำให้ทราบถึงการเสนอแนะทางส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ เพื่อสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมต่างๆและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่าก้ำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เพิ่มขึ้น

Prince of Songkla
Pattani Campus